

SINIF ÖĞRETMENLERİNİN EV ÖDEVLERİ HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ

ARAŞTIRMA MAKALESİ

Lokman BAYNAZOĞLU¹

¹ Öğretmen, Milli Eğitim Bakanlığı Pazarköy Ali Usta İlkokulu, lbaynazoglu@gmail.com ORCID ID: 0000 0002 4114 0531.

Geliş Tarihi: 17.05.2018 Kabul Tarihi: 25.12.2018

Öz: Bu çalışma sınıf öğretmenlerinin ev ödevleri hakkındaki görüşlerinin incelenmesi amacıyla nitel bir yaklaşımla yürütülmüştür. Bazı değişkenlere göre belirlenen 12 sınıf öğretmeni gönüllülük esasına göre çalışma kapsamına alınmıştır. Bu öğretmenlerin ev ödevleri hakkındaki görüşleri yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla toplanmıştır. Araştırmadan elde edilen nitel veriler içerik analizine tabii tutulmuştur. Analiz işlemi sonucunda elde edilen bulgulardan, sınıf öğretmenlerin çocuk sahibi olma durumuna göre ev ödevleri hakkındaki düşünceleri “ev ödevi algısı”, “ödevlerin kontrol edilme durumu” ve “ev ödevi vermeyi görev olarak görme” açılarından farklılık göstermez iken “verilen ev ödevi türleri”, “ev ödevlerinin yapılmaması durumundaki öğretmen yaklaşımları” ve “öğretmenlere göre öğrencilerin ev ödevlerine ilişkin duyguları” noktasında farklılık gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Ev ödevi, öğretmen görüşleri, ilkokul.

INVESTIGATION OF CLASSROOM TEACHERS OPINIONS ON HOMEWORK

Abstract:

This study was conducted to investigate the opinions of classroom teachers on homework. Twelve classroom teachers, identified according to some variables, were included the study on a volunteer basis. The opinions of these teachers about homework were gathered by the structured interview form. The qualitative data obtained from the research is processed to content analysis. From the information obtained as a result of the analysis, it is concluded as a result of the analysis, it is concluded that while opinions of the form those who do not have a child in terms of "homework perception", "checking homework" and "thinking homework as a duty that must be given", it differs in the point of "types of homework", "approaches of teachers if homework isn't done" and "students' feelings about homework according to the teachers.

Keywords: Homework, teacher views, classroom teachers.

Giriş

Ev ödevleri, öğretimin her kademesinde öğretmenlerin sıklıkla başvurduğu ders dışı öğretim faaliyetlerindedir. Bu faaliyetler, okulda öğrenilenlerin pekiştirilmesi amacıyla genellikle okul dışında yapılmak üzere verilen çalışmalar (Macbeth, 2003; Turanlı, 2007) ve görevler (Cooper, 2001) olarak tarif edilmektedir. Ev ödevleri, bu amaçların yanısıra öğrencilerin okulda öğrendiklerini okul dışında uygulaması (Keith ve Keith, 2006), aile ile okul arasındaki iletişimin sağlanması (Rinashe, 1997), öğrencilerde üretkenlik ve farklı düşünme becerilerini geliştirmesi (Khalid, 2011) gibi işlevleri de yerine getirmektedir. Öğretmenler ev ödevlerini genellikle okulda öğrenilenlerin evde uygulanması ve pekiştirilmesi; öğrencilerin derslere hazırlıklı gelmesi; öğretmen, öğrenci ve veli arasındaki iletişimin sağlanması (Van Voorhis, 2004) amacıyla vermekte olup ödevlerin amacına hizmet edip etmemesi paydaşların uygulamalarına bağlı olduğu görülmektedir.

Eğitim sürecinde ev ödevlerinin öğrenciler için faydalı olduğu; öğrencilerin akademik faaliyetlere ayırdığı süreyi arttırdığı (Bursuck, 1994); düzenli ve makul oranda ödev veren öğretmenlerin diğer öğretmenlere göre daha başarılı görüldüğü (Hallam, 2004); velilerin, öğrencilerinin akademik gelişimlerini ve öğretim sürecinde gösterdikleri çabayı görmelerini sağladığı (Walberg, Paschal ve Weinstein, 1985), akademik başa-

rıyı artırdığı (Binbaşıoğlu, 1994; Özben, 2006; Büyüktokatlı, 2009) yönünde alanyazında birçok çalışma ile karşılaşılmaktadır. Bu çalışmaların yanında ödevlerin öğrenciler için çok da faydalı olmadığı; fazla miktarda ödev vermenin, öğrencinin sosyalleşme ve dinlenmek için kullanacağı zamanı azaltarak (Kralovac ve Buell, 2001; Cooper, 2001) ve öğrenciye yardım etme amacıyla olan velilerin kullanabileceği pedagojik olmayan yaklaşımların öğrencinin eğitim hayatına zarar verebileceği (Baumgartner, Bryan, Donahue ve Nelson, 1993; Katz, Kaplan ve Buzukashvily, 2011); hatta yüklü miktarda verilen ev ödevlerinin üstesinden gelemeyen birçok öğrencinin öğrenim hayatlarına ara verdiği (Kralovac ve Buell, 2001); ev ödevi sürecine velilerin katılımı ile öğrencilerin akademik başarıları arasındaki ilişkinin anlamlı olmadığı (Hoover-Dempsey, Bassler ve Burow, 2001); ev ödevlerinin ekonomik bir eğitim aracı olmadığı ve akademik başarıyı arttırmada etkili olmadığı (Özdaş ve Ergün, 1997; Baran, Sevindik ve Karademir, 2016) yönünde olumsuz sonuçlar içeren çalışmalar da mevcuttur.

Ev ödevlerinin, öğretimin ilk kademesinde yer alan öğrencilerin akademik başarısını arttırdığına dair hiçbir bulgu bulunmadığı (Kapıkıran ve Kıran, 1999), ortaokul seviyesindeyse düşük bir ilişkinin varlığından bahsedilirken, liselerde kısmen fayda sağladığı; fakat fazla miktardaki ödevin öğrenciler için zararlı olduğu (Cooper, Lindsay, Nye ve Greathouse, 1998; Cooper, Civey ve Patall, 2006) görülmektedir. Okul öncesi ile üçüncü sınıf arasındaki öğrencilerde ödevlerin hiç verilmemesi ya da az verilmesi arasında anlamlı bir farklılığın olmadığı; 4, 5 ve 6. sınıflarda ise ödevlerin genellikle çocuklara çalışma alışkanlığı kazandırmak için verildiği ve 4, 5 ve 6. sınıflarda makul miktarda verilen ödevlerin kısmen fayda sağladığı (Cooper, 2001) ifade edilmektedir.

Ev ödevlerinin miktarı ve süresi konusunda yapılan araştırmaların bir kısmı ilkokul birinci sınıfta 10, ikinci sınıfta 20 ve sonraki her sınıf için 10'ar dakika daha ilave edilmesi (Cooper, 2001); ilkokulda ilk üç sınıfta 20-30 dakika, sonraki üç sınıftaysa 30-60 dakika ayrılacak şekilde düzenlenmesi önermekteyken (Van Voorhis, 2004); ilköğretim çağındaki öğrencilerin günde en az bir, ortaöğretim çağı öğrencilerininse günde en az iki saat ev ödevi yapmasını (Strother, 1984) önermektedir. Woolfolk Hoy (2015) ise ev ödevlerine ayrılacak zamanı ilkokul düzeyinde öğrenciler için 10-20 dakika, ortaokul ve lise düzeyinde öğrenim gören öğrenciler için en fazla bir saat şeklinde ifade etmektedir. Yapılan bu çalışmalardan hareketle ev ödevleri için ayrılan zaman bağlamında da farklı farklı görüşlerin bulunduğu göze çarpmaktadır.

Yapılan araştırmalar ilkokulda görev yapan sınıf öğretmenlerinin hepsinin ev ödevlerini öğretim dışı faaliyetler olarak kullandığı (Hizmetçi ve İflazoğlu, 2006; Gu ve Kristoffersson, 2015); öğretmenlerin genelde okulda öğrenilenlerin tekrarlanması ve pekiştirilmesi amacıyla ödevler verdiği (Cooper, 2001; Hizmetçi ve İflazoğlu, 2006; Ersoy ve Anagün, 2009; Özer ve Öcal, 2013), bunların yanında geliştirme ve hazırlık türündeki ödevlere de yer verdikleri (Ersoy ve Anagün, 2009) görülmektedir. Öğretmenlerin çoğu ev ödevlerini kontrol ettiklerini ifade ederken (Akbaba ve Tüzemen,

2015) velilerin ise yarısının, ev ödevlerinin kısmen kontrol edildiğini düşünmekte (Çetinkaya, 1992) olduğu görülmektedir.

Konu hakkında yapılan araştırmalar, ödev hakkında ortak bir anlayışının olmadığını göstermektedir. Alanyazın incelendiğinde, ödevin paydaşı olan öğretmen, öğrenci ve velilerin, ev ödevleri hakkındaki düşünceleri arasındaki uyumsuzluklar (Turanlı, 2007) da göze çarpmaktadır. Bu bağlamda ev ödevi sorunu öğretmenleri bir çıkmaza sürüklemekte olduğu düşünülmektedir.

Ev ödevleri; öğretmen, öğrenci ve veliler için ortak bir yaşantı alanıdır. Eğitim sürecindeki paydaşların ödev hakkındaki düşünceleri birbirinden farklı olmakla birlikte gruplarda yer alan bireyler de kendi içinde farklı düşüncelere sahip olabilmektedir. Farklılıklara neden olan etmenleri araştırmanın, alanyazına katkı sağlayacağı muhakkaktır. Nitelikleri farklı (deneyim, medeni hal, çocuk sahibi olma durumu, vs.) olan sınıf öğretmeniyle yürütülen bu çalışma, öğretmenlerin düşünce farklılıklarını oluşturan etmenleri ortaya çıkarmak amacıyla yürütülmüştür. Bu araştırma, ev ödevi paydaşlarından olan sınıf öğretmenlerinin ev ödevleri hakkındaki düşüncelerinin incelenmesinin alanyazına katkı sağlayacağı düşüncesiyle, "Sınıf öğretmenlerinin ev ödevleri hakkındaki görüşleri nelerdir?" sorununun incelemektir. Bu ana problem doğrultusunda aşağıdaki alt problemlere de yanıt aranmıştır.

1. Sınıf öğretmenlerinin ev ödevi tanımları nasıldır?
2. Sınıf öğretmenleri, hangi amaçla ev ödevi vermektedirler?
3. Sınıf öğretmenleri, ne tür ev ödevleri vermektedirler?
4. Sınıf öğretmenleri, ne sıklıkla ev ödevi vermektedirler?
5. Sınıf öğretmenleri, vermiş oldukları ev ödevlerini nasıl kontrol etmektedirler?
6. Sınıf öğretmenleri, vermiş oldukları ev ödevlerini yapmayan öğrencilere nasıl davranmaktadırlar?
7. Sınıf öğretmenleri, ev ödevi verirken neler hissetmektedirler?
8. Sınıf öğretmenleri, ödev yapan öğrencilerin hisleri hakkında neler düşünmektedirler?

Yöntem

Sınıf öğretmenlerinin ev ödevleri hakkındaki görüşlerini incelemeyi amaçlayan bu çalışma nitel bir yaklaşımla yürütülmüştür. Araştırmanın deseni, katılımcılar ve veri toplama araçları ile verilerin analizi aşağıda ayrı ayrı başlıklar halinde sunulmuştur.

Desen

Araştırma, nitel araştırma desenlerinden özel durum çalışması ile yürütülmüştür. Nitel araştırma yaklaşımlarında; görüşme, gözlem ve doküman inceleme gibi nitel

veri toplama teknikleri kullanılmaktadır. Nitel araştırma yaklaşımı, duygu, düşünce, algı ve olayların doğal ortamında gerçekçi ve bütüncül olarak ortaya çıkarılmasına yönelik bir sürecin yürütüldüğü araştırma (Yıldırım ve Şimşek, 2005) yaklaşımı olarak tarif edilmektedir.

Katılımcılar

Katılımcılar nitel araştırma deseninde yer alan amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örneklemeyle (Yıldırım ve Şimşek, 2005) belirlenmiştir. Çalışma grubunun seçilmesinde gönüllülük esasına göre sınıf öğretmenlerinin cinsiyeti, okuttuğu sınıf düzeyi, mesleki deneyimi, medeni durumu gibi bazı demografik özellikleri dikkate alınmıştır. Ayrıca çocuk sahibi olan öğretmenlerin aynı zamanda veli kimliğini taşıdığı ve çocuklarını ev ödevi yaparken gözleme imkanı buldukları düşünülerek çocuk sahibi olup olmama durumları ve çocuklarının yaşları da demografik özellikler içerisinde yer almıştır. Araştırmaya 2016-2017 öğretim yılı 2. döneminde Rize ili Merkez İlçede bulunan iki devlet okulunda görev yapan 12 sınıf öğretmeni katılmıştır. Araştırmaya katılan öğretmenlere ait özellikleri gösterir çizelge Tablo 1’de sunulmuştur:

Tablo 1: Katılımcıların demografik özellikleri

Katılımcı	Cinsiyet	Sınıf Düzeyi	Mesleki Deneyim	Medeni Durum	Çocuk Yaşı ve Sayısı						
					0-2	3-5	6-9	10-13	14-17	17 +	Toplam
Ö ₁	Erkek	2	10	Bekar	0	0	0	0	0	0	0
Ö ₂	Erkek	4	21	Evli	0	0	0	0	1	3	4
Ö ₃	Kadın	1	10	Evli	0	1	0	0	0	0	1
Ö ₄	Kadın	3	9	Evli	0	1	0	0	0	0	1
Ö ₅	Kadın	1	7	Evli	1	0	0	0	0	0	1
Ö ₆	Kadın	1	3	Evli	0	0	0	0	0	0	0
Ö ₇	Kadın	3	10	Evli	0	1	1	0	0	0	2
Ö ₈	Kadın	3	5	Evli	0	0	0	0	0	0	0
Ö ₉	Kadın	2	4	Evli	1	1	1	0	0	0	3
Ö ₁₀	Kadın	3	16	Evli	1	1	0	0	0	0	2
Ö ₁₁	Kadın	4	2	Bekar	0	0	0	0	0	0	0
Ö ₁₂	Kadın	4	8	Evli	0	1	0	0	0	0	1

Katılımcıların büyük çoğunluğunu evli ve kadın sınıf öğretmenleri oluşturmaktadır. Katılımcıların üçte ikisi çocuk sahibi iken, diğerleri değildir. 6 yaş üstü çocuk sahibi olan üç sınıf öğretmenin (Ö₂, Ö₇ ve Ö₉) olduğu görülmektedir. Katılımcıların mesleki deneyimlerinin en az 2 yıl (Ö₁₁); en fazla 21 yıl (Ö₂), deneyim ortalamasının 9 yıl olduğu görülmektedir.

Verilerin Toplanması ve Analizi

Yürütülen araştırmanın verileri, yapılandırılmış görüşme tekniğiyle toplanmıştır. Veri toplama aracını oluşturma amacıyla, alanyazında ev ödevlerine ilişkin öğretmen görüşlerini konu alan bilimsel araştırmalar incelenmiş ve 11 açık uçlu sorudan oluşan yapılandırılmış görüşme formu alan uzmanı görüşü alınarak oluşturulmuştur. Dört sınıf öğretmeni ile yapılan pilot uygulama sonrası alan uzmanı görüşü alınmış ve görüşme soruları sekize indirilmiştir. Görüşme formunda yer alan sorular aşağıda sunulmuştur:

1. *Ev ödevini tanımlar mısınız?*
2. *Öğrencilerinize niçin ev ödevi vermektedirsiniz? Ev ödevi verilmezse ne olur?*
3. *Ne tür ev ödevleri vermektedirsiniz?*
4. *Ne sıklıkla ev ödevi vermektedirsiniz?*
5. *Ev ödevlerinin kontrolünü nasıl sağlamaktasınız?*
6. *Öğrenciler ev ödevlerini yapmadıklarında ne yapmaktasınız?*
7. *Ev ödevi verirken neler hissediyorsunuz?*
8. *Sizce, öğrenciler ödevlere karşı ne tür duygular hissetmektedirler?*

Sekiz açık uçlu sorudan oluşan yapılandırılmış görüşme tekniğiyle, araştırma verileri toplanmıştır. Görüşmeler 2016-2017 eğitim öğretim yılı 2. döneminde 12 sınıf öğretmeni ile yapılmıştır. Toplanan veriler içerik analizine tabii tutulmuştur. İçerik analizinde, sözcükler ve cümleler gruplara ayrılarak ve yorumlanarak belli kodlar oluşturulmuştur. Ulaşılan kodlar ve kodlar arasındaki ilişkiler yorumlanarak temalar oluşturulmuştur. Bu uygulama, sınıf öğretmenlerinin ev ödevleri hakkındaki görüşlerini anlaşılır hale getirmeye çalışmıştır.

Araştırmada önce görüşmeden elde edilen ses kayıtları yazıya aktarılmıştır. Yazıya aktarılan veriler, katılımcılara sunulmuştur. Katılımcılardan metinlerin doğruluğu yönünde onayları alınmıştır. Sınıf öğretmenlerin sorulara verdiği yanıtları en iyi ifade ettiği düşünülen kelimeler kod olarak oluşturulmuştur.

Araştırmada güvenilirlik, farklı araştırmacılar arasındaki uyumuna bakılarak sağlanmıştır. Miles ve Huberman'ın (1994) önerdiği güvenilirlik formülünden (Güvenirlik = $[\text{Görüş Birliği} / (\text{Görüş Birliği} + \text{Görüş ayrılığı})] \times 100$) yararlanılmıştır. Araştırmada sınıf eğitimi alanında bir uzman ile araştırmacının kendisi arasındaki uyumu bulmak için, temalar ve kodlamaların yüzdelik değerleri karşılaştırılmıştır. Bu bağlamda iki araştırmacı görüşmelerde elde edilen verilerden kodlar ve temalar oluşturmuştur. İki araştırmacının oluşturduğu kodlar arasındaki uyum %91,2 olarak bulunmuştur. Farklı araştırmacıların elde ettikleri sonuçlar arası uyumun % 90'ın (Miles ve Huberman, 1994) üzerinde olması yapılan kodlamanın güvenilir olduğunu göstermektedir.

Bulgular

Çalışma kapsamına alınan 12 sınıf öğretmenin 8 açık uçlu araştırma sorusuna verdiği yanıtlar, kodların ve temaların bulunması amacıyla analiz edilmiştir. Öğretmenlerin sorulara verdiği cevaplar bağlamında sınıf öğretmenlerinin ev ödevleri hakkındaki görüşleri aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir.

Sınıf öğretmenlerinin ev ödevlerini nasıl tanımladıklarını belirlemek amacıyla sorulan "Ev ödevini nasıl tanımlarsınız?" sorusuna verdikleri yanıtlar Tablo 2'de gösterilmiştir:

Tablo 2: Katılımcıların ev ödevi ile ilgili yaptıkları tanımlar

Ev ödevi tanımları / Katılımcılar		Ö ₁	Ö ₂	Ö ₃	Ö ₄	Ö ₅	Ö ₆	Ö ₇	Ö ₈	Ö ₉	Ö ₁₀	Ö ₁₁	Ö ₁₂
Öğrenilenlerin kalıcılığını sağlama	Tekrar				*		*	*		*	*		*
	Pekiştirme			*			*				*	*	
	Sonraki derse hazırlık				*								
Görev ve sorumluluk bilinci oluşturma			*							*	*	*	
Yük		*				*							
Motive edici			*										
Gereklilik									*				

Tablo 2'de görüldüğü üzere sınıf öğretmenleri ev ödevlerini, büyük çoğunlukla (f=8) "Öğrenilenlerin kalıcılığını sağlayan" araçlar olarak; öğretmenlerin bir kısmı ise (Ö₂, Ö₉, Ö₁₀, Ö₁₁) öğrencilere "Görev ve sorumluluk bilinci" kazandıran etkinlikler olarak tarif etmektedir. Diğerleri ise ev ödevini "yük", "motive edici" ve "gereklilik" olarak ifade etmektedirler. Ev ödevini öğrenciyi motive eden araç olarak olumlu şekilde tanımlayan katılımcı Ö₂' en kıdemli çocuk sahibi olan öğretmendir. Öte yandan ev ödevini yük ve gereklilik gibi olumsuzluk çağrıştıran ifadelerle tanımlayan katılımcıların çocuk sahibi olmadığı (Ö₁, Ö₈) veya okul çağında çocuğunun olmadığı (Ö₅) görülmektedir.

Sınıf öğretmenlerinin ev ödevini tarif ederken benzer ifadeler kullandıkları görülmektedir. Bu ortak görüşleri yansıtmak üzere örnekler şöyledir:

"Öğrenciler için gereksiz yük... (Ö₁)"

"...Okulda öğrenilenlerin kalıcılığını sağlamak amacıyla verilen tekrar çalışmaları... (Ö₉)"

"...Verilen görevi yerine getirerek sorumluluk kazanması... (Ö₁₀)"

Sınıf Öğretmenlerinin Ev Ödevleri Hakkındaki Görüşlerinin İncelenmesi

“ Öğrenilenlerin unutulmaması için gerekli olan... (Ö₉)”

“Çocuğun gelişimini olumlu yönde motive eden her şey. (Ö₂)”

Tablo 3’te sınıf öğretmenlerinin ev ödevi verme gerekçeleri gösterilmiştir:

Tablo 3: Katılımcıların ev ödevi verme gerekçeleri

Ev ödevi verme gerekçeleri / Katılımcılar		Ö ₁	Ö ₂	Ö ₃	Ö ₄	Ö ₅	Ö ₆	Ö ₇	Ö ₈	Ö ₉	Ö ₁₀	Ö ₁₁	Ö ₁₂
Öğrenilenlerin kalıcılığını sağlama	Tekrar			*	*	*			*	*	*		
	Pekiştirme				*		*				*		*
	Sonraki derse hazırlık			*									
Görev ve sorumluluk		*	*									*	
Geribildirim								*				*	
Aile katılımı										*			

Tablo 3’te katılımcıların büyük çoğunluğu ev ödevlerini “Öğrenilenlerin kalıcılığının sağlanması” (f=9); bir kısmı (Ö₁, Ö₂, Ö₁₁) öğrencilere “Görev ve sorumluluk” kazandırması amacıyla vermekte olduğu görülmektedir. Diğer katılımcıların ise ev ödevini “geri bildirim” ve “aile katılımı”nı sağlamak amacıyla vermekte olduğu görülmektedir.

Sınıf öğretmenlerinin ev ödevi verme gerekçelerinden “öğrenilenlerin kalıcılığının sağlanması” ve “görev ve sorumluluk” a ait ortak görüşleri yansıtabilecek örnekler şöyledir:

“Okulda yapılan çalışmaların unutulmaması için ... (Ö₄)”

“... Öğrencilerin sorumluluklarını bilmeleri ve yapmaları için ... (Ö₂)”

Ev ödevlerini “Öğrenilenlerin kalıcılığının sağlanması” amacıyla veren sınıf öğretmenlerinin ağırlıklı olarak tekrar (Ö₃, Ö₄, Ö₅, Ö₈, Ö₉, Ö₁₀) ve pekiştirme (Ö₄, Ö₆, Ö₁₀, Ö₁₂) amaçlı vermelerinin yanısıra sonraki derse hazırlık (Ö₃) amacıyla verdikleri görülmektedir. Katılımcıların yarısının tekrar amaçlı ödev verdiği ve bunların tamamının bayan, çoğunlukla 7 yıl üstü mesleki deneyime sahip oldukları ve biri hariç diğerlerinin okul çağında çocuk sahibi olmadığı anlaşılmaktadır. Benzer şekilde pekiştirme amaçlı ödev veren sınıf öğretmenlerinin de okul çağında çocuklarının olmaması dikkat çekicidir.

Ev ödevlerini “*Geribildirim*” amacıyla veren katılımcıların “Öğrencinin eksiklerini görmek için (Ö₇)” ve “Öğrenciyi takip edebilmek için.(Ö₁₁)” şeklindeki açıklamalarından aslında ev ödevleri aracılığıyla kendi öğretimlerini değerlendirmek amacıyla öğrencilerden geribildirim istedikleri anlaşılmaktadır.

Katılımcılardan ev ödevlerini “*Aile katılımı*” amacıyla veren öğretmen Ö₉ görüşünü “*Velinin çocuğuyla az da olsa vakit geçirmesi ve onu takip etmesi için.*” şeklinde belirtmiştir. Ö₉’un henüz mesleğinde deneyimli öğretmen (4 yıllık öğretmen) olarak nitelendirilmesine rağmen ilkökul düzeyinde çocuk sahibi olduğu bilinmektedir.

Tablo 4’te sınıf öğretmenlerinin ev ödevi verilmemesi durumunda ne olacağına ilişkin görüşleri gösterilmiştir:

Tablo 4: Katılımcıların ev ödevi verilmemesi durumunda olacaklar hakkındaki görüşleri

Ev ödevi verilmemesi durumunda olacaklar hakkındaki görüşleri / Katılımcılar		Ö ₁	Ö ₂	Ö ₃	Ö ₄	Ö ₅	Ö ₆	Ö ₇	Ö ₈	Ö ₉	Ö ₁₀	Ö ₁₁	Ö ₁₂
Akademik başarı ve adaptasyon sorunları	Öğrenilenler unutulur			*	*		*		*		*	*	
	Başarısızlık									*	*		
	Okula uyum sorunu											*	
Hiçbir şey olmaz		*	*			*							*
Aile katılım sorunları	Aile katılımı olmaz									*			
	Veli rahatsız olur							*					

Tablo 4’deki veriler, katılımcıların yarısından fazlasının (f=7) ev ödevlerinin akademik başarıyı artırdığını; üçte birinin (f=3) etkisiz bir öge olduğunu; diğer katılımcının (Ö₇, Ö₉) ev ödevi verilmemesi durumunda aile katılımının olumsuz etkileceğini düşüncesinde olduğunu göstermektedir.

Katılımcıların, ev ödevi verilmemesi durumunda, öğrencilerde “*Akademik başarısızlık ve adaptasyon sorunları*” yaşanacağına ilişkin ortak görüşlerini yansıtan örnekler aşağıda sunulmuştur:

“Öğrenilenler tekrar edilmezse unutulur (Ö₃).”

“Öğrenilenler kalıcı olmaz. (Ö₄).”

“Ödevsiz bir okul dönemi öğrencinin okula adaptasyonunu zorlaştırır (Ö₁₁).”

Sınıf Öğretmenlerinin Ev Ödevleri Hakkındaki Görüşlerinin İncelenmesi

Ev ödevi verilmemesi durumunun herhangi bir etkisinin bulunmadığının düşünen katılımcılar, “Hiçbir şey olmaz (Ö₁).” ve “Çocuk iyi eğitilmişse zaten kendi kendine gerekli sorumlulukları yerine getirdiğinden çok da önemli değil (Ö₂).” şeklindeki düşüncelere sahipken; aile katılım sorunlarına neden olabileceğini düşünen katılımcılar ise “Ev ödevi olmazsa aile eğitim sürecine katılamaz (Ö₉).” ve “... Ev ödevi verilmezse veliler rahatsız olur (Ö₇).” şeklinde görüş bildirmişlerdir.

Tablo 5’te araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin ne tür ev ödevleri verdiklerine ilişkin veriler sunulmuştur:

Tablo 5: Katılımcıların vermiş oldukları ev ödevi türleri

Ev ödevi türleri / Katılımcılar		Ö ₁	Ö ₂	Ö ₃	Ö ₄	Ö ₅	Ö ₆	Ö ₇	Ö ₈	Ö ₉	Ö ₁₀	Ö ₁₁	Ö ₁₂
Çalışma kağıdı	Kâğıt	*		*	*	*			*				*
	Konu tekrarı			*				*		*		*	
	Pekiştiren						*						
	Sonraki derse hazırlayan										*		
Araştırma-İnceleme	Araştırma									*	*		*
	Deney												*
	Düşündüren										*		
Oyun	Aile içi oyunlar									*			
	Eğlenceli oyunlar										*		
	Mutlu eden		*										

Tablo 5’teki veriler katılımcıların neredeyse tamamının (f=11) çalışma kağıdı türünde ev ödevleri verdiklerini göstermektedir. Çalışma kağıdı türünde ödev veremeyen tek öğretmen Ö₂’dir. Araştırma-inceleme (f=5) ve oyun (f=3) türünde ev ödevi veren öğretmenlerin tümünü çocuk sahibi öğretmenler oluşturken; çocuk sahibi olmayan öğretmenlerin bu türde ödev verdiklerine dair görüş bildirmemiş oldukları görülmektedir.

Katılımcılardan çalışma kağıdı türünde ödev verenler; “... fotokopi kağıt türünde ödevler... (Ö₁).”, “İşlenen konunun tekrarını yapan fotokopi kağıtları... (Ö₈).” ve “...sonraki derse hazırlık amaçlı kağıtlar... (Ö₁₀)” şeklinde ifade etmektedir.

Katılımcıların araştırma-inceleme ve oyun türünde ödev verenlere ait örnek görüşler aşağıda sunulmuştur:

“Öğrencilerin sıkılmadan kolaylıkla yapabileceği ve sonunda mutlu olacağı etkinlikler (Ö₂).”

“... Araştırma ödevleri, aile bireyleri ile oynanan oyun ödevleri (Ö₉).”

“Düşünme, araştırmaya yönelik ödevler (Ö₁₀).”

Tablo 6, araştırmaya katılan 12 sınıf öğretmeninin ne sıklıkla ev ödevi verdiğine dair verileri sunmaktadır:

Tablo 6: Katılımcıların ödev verme sıklığı

Ödev verme sıklığı / Katılımcılar	Ö ₁	Ö ₂	Ö ₃	Ö ₄	Ö ₅	Ö ₆	Ö ₇	Ö ₈	Ö ₉	Ö ₁₀	Ö ₁₁	Ö ₁₂
7 gün				*	*		*	*	*	*	*	
6 gün						*						
3 gün	*		*									*
2 gün		*										

Tablo 6, katılımcıların yarısından fazlasının (f=7) haftanın yedi günü ev ödev verdiğini göstermektedir. Üç öğretmenin (Ö₁, Ö₃, Ö₁₂) gün aşırı ödev verdiği, en az ödev veren öğretmenin en kıdemli öğretmen olan Ö₂ olduğu görülmektedir.

Katılımcıların ödev verme sıklığı ile ilgili ortak görüşlerini içeren örnek ifadeler aşağıda sunulmuştur:

“Her gün ev ödevi vermekteyim (Ö₄).”

“Haftada üç gün ev ödevi vermekteyim. Yani gün aşırı diyebiliriz (Ö₃).”

“Haftada iki gün ev ödevi veririm. Bunlar genelde haftasonu olur (Ö₂).”

Tablo 7’de sınıf öğretmenlerinin vermiş oldukları ev ödevlerinin kontrolünün nasıl sağladığı yönündeki veriler sunulmaktadır.

Tablo 7: Katılımcıların ev ödevlerinin kontrol etme durumları

Ev ödevlerini kontrol etme durumları / Katılımcılar	Ö ₁	Ö ₂	Ö ₃	Ö ₄	Ö ₅	Ö ₆	Ö ₇	Ö ₈	Ö ₉	Ö ₁₀	Ö ₁₁	Ö ₁₂
Detaylı kontrol	*		*	*		*		*				
Genel kontrol					*		*		*		*	*
Ara sıra kontrol		*								*		

Sınıf Öğretmenlerinin Ev Ödevleri Hakkındaki Görüşlerinin İncelenmesi

Tablo 7, sınıf öğretmenlerinin bir kısmı ödevleri detaylı kontrol (f=5), diğer bir kısmı genel olarak kontrol (f=5) ettiğini ve iki öğretmenin de (Ö₂, Ö₁₀) bazen kontrol edip bazen kontrol etmediğini göstermektedir. Ev ödevlerini detaylı kontrol eden katılımcıların büyük çoğunluğunun bekar (Ö₁) ya da ilköğretim seviyesinde çocuğunun bulunmadığı (Ö₃, Ö₄, Ö₆); genel olarak kontrol ettiğini ifade eden katılımcıların büyük çoğunluğu çocuk sahibi olmadığı (Ö₇, Ö₉, Ö₁₂); ara sıra kontrol eden katılımcıların ise ilköğretim ve daha üst kademelerde öğrenim gören çocuklarının bulunduğu (Ö₂, Ö₁₀) görülmektedir.

Katılımcıların ev ödevlerin kontrolüne ilişkin ortak görüşlerini yansıtan ifadeler aşağıda sunulmuştur:

“Her gün kontrol ediyorum, öğrencileri yanıma çağırıp tek tek bakıyorum (Ö₃).”

“Sınıfa ödevlerle ilgili soru sorarak, genel kontrol ediyorum (Ö₉).”

“Bazen ödevdeki soruları çözerim, iyi çalışmalarını panoya asarım (Ö₁₀).”

Tablo 8’de sınıf öğretmenlerinin vermiş olduğu ev ödevlerini yapmayan öğrencilere ne yaptıklarına ilişkin ifadelerini bildiren veriler sunulmuştur:

Tablo 8: Katılımcıların ödev yapmayan öğrencilere yaklaşımları

Ödev yapmayan öğrencilere yaklaşımları / Katılımcılar		Ö ₁	Ö ₂	Ö ₃	Ö ₄	Ö ₅	Ö ₆	Ö ₇	Ö ₈	Ö ₉	Ö ₁₀	Ö ₁₁	Ö ₁₂
Ceza nitelikli yöntemler	Sınıfta yaptırma				*	*	*					*	
	Eksi verme			*					*				
	Oyundan mahrum etme									*			
İkaz nitelikli yöntemler	Uyarma	*					*						
	Nasihet etme		*								*		
	Tepkisiz kalma						*						*

Tablo 8, katılımcıların yarısından fazlasının (f=7), ev ödevlerinin yapılmaması durumunda ödevleri sınıfta yaptırma, eksi verme ve oyunlardan mahrum etme gibi çağdaş olmayan yöntemlere başvururken; diğerlerinin (f=5) uyarma, nasihat etme ve tepkisiz kalma gibi çağdaş yöntemlere başvurduğu görülmektedir.

Katılımcıların ev ödevi yapmayan öğrencilere uyguladıkları “Geleneksel yöntemlere” ait ortak görüşleri yansıtan ifadeler aşağıda sunulmuştur:

“...ödevin eksik kısımlarını sınıfta tamamlatırım (Ö₄).”

“...öğrenciye eksi veririm (Ö₈).”

“...ders dışı etkinliklere ara vermesini söylüyorum (Ö₉).”

Katılımcıların ödev yapmayan öğrencilere uyguladıkları “Çağdaş yöntemlere” ait “Onları kırmadan ... sorumlulukları olduğuna vurgu yaparım (Ö₂.)” ve “Uyarırım ... yapması gerektiğini söylerim. Yine de yapmazsa görmezden gelirim (Ö₆.)” şeklinde görüşlere sahip olduğu görülmektedir. Geleneksel yöntemleri kullanan katılımcıların büyük çoğunluğunun çocuk sahibi olmadığı (Ö₅, Ö₇, Ö₉) veya ilköğretim ve daha üst kademelerde öğrenim gören çocuğu bulunmadığı (Ö₃, Ö₄, Ö₁₁); sadece bir katılımcının ilköğretim düzeyinde çocuk sahibi olduğu (Ö₈) görülmektedir. Çağdaş yöntemleri kullanan katılımcıların ise büyük çoğunluğunun çocuk sahibi olduğu (Ö₂, Ö₆, Ö₁₀); diğerlerinin de çocuk sahibi olmayan katılımcılar olduğu (Ö₁, Ö₁₂) görülmektedir.

Tablo 9’da sınıf öğretmenlerinin ev ödevi verirken hissettikleri duygulara ait veriler sunulmuştur.

Tablo 9: Katılımcıların ev ödevi verirken hissettiği duygular

Ev ödevi verirken hissedilen duygular / Katılımcılar		Ö ₁	Ö ₂	Ö ₃	Ö ₄	Ö ₅	Ö ₆	Ö ₇	Ö ₈	Ö ₉	Ö ₁₀	Ö ₁₁	Ö ₁₂
Olumlu duygular	Huzurlu			*	*	*	*				*	*	
	Öğrenciyi düşünmek		*										
	Veliyi düşünmek							*					
	Mutlu								*				
	Heyecanlı									*			
Olumsuz duygular	Mutsuz	*											
	İstemeyerek verme												*

Tablo 9, katılımcıların büyük çoğunluğu (f=10) olumlu duygularla; diğer katılımcılar ise (Ö₁, Ö₁₂) olumsuz duygularla ev ödevi verdiğini ifade etmektedir. Olumlu duygularla ev ödevi verdiğini ifade eden katılımcıların büyük çoğunluğu, ödev vermeyi bir görev olarak gördüklerini de ifade etmişlerdir.

Katılımcıların ev ödevi verirken hissettikleri “Olumlu Duygular” a ait ortak görüşlerini yansıtan ifadeler aşağıda sunulmuştur:

“Öğrenciler için faydalı olacağını ve iyi bir şey yaptığımı düşünüyorum ve bu yüzden huzurluyum (Ö₃.)”

“Bir sorumluluğu gerçekleştirmenin huzuru... (Ö₄.)”

“Sorumluluğu yerine getirmiş olmanın rahatlığı... (Ö₃.)”

Sınıf Öğretmenlerinin Ev Ödevleri Hakkındaki Görüşlerinin İncelenmesi

Ev ödevlerini, olumsuz duygularla verdiğini ifade eden katılımcıların “*Ödev verirken mutsuzum (Ö₁).*” ve “*Veliler yüzünden... İstemeyerek veriyorum (Ö₁₂).*” şeklindeki ifadeleri ödev vermekten hoşnut olmadıklarını göstermektedir.

Tablo 10’da sınıf öğretmenlerinin düşüncelerine göre öğrencilerin ev ödevleri hakkında ne hissettiğine ilişkin veriler sunulmuştur.

Tablo 10: Öğrencilerin ev ödevi hakkındaki duygularına ait katılımcıların görüşleri

Öğrencilerin ev ödevi hakkındaki duygularına ilişkin görüşler / Katılımcılar		Ö ₁	Ö ₂	Ö ₃	Ö ₄	Ö ₅	Ö ₆	Ö ₇	Ö ₈	Ö ₉	Ö ₁₀	Ö ₁₁	Ö ₁₂
Değişen duygular	Kimi istekli kimi isteksiz			*	*	*		*				*	*
	Eğlenceli mutlu, rutinde mutsuz									*			
Olumlu duygular			*								*		
Olumsuz duygular		*					*		*				

Tablo 10’da katılımcıların yarısından fazlasının (f=7) öğrencilerin ödevle ilişkin duygularının değişken olduğunu; öğrencilerin, eğlenceli ödevde mutlu, rutin ödevde mutsuz olduğunu ifade etmektedirler. Öğrencilerin ev ödevine karşı “*Olumsuz Duygular*”a sahip olduğunu söyleyen öğretmenlerin (Ö₁, Ö₆, Ö₈) çocuk sahibi olmayan öğretmenler olduğu, “*Olumlu Duygular*”a sahip olduğunu söyleyen öğretmenlerin (Ö₂, Ö₁₀) ise çocuk sahibi öğretmenler olduğu görülmektedir.

Öğrencilerin ev ödevine karşı “*Olumsuz Duygular*”a sahip olduğunu ifade eden öğretmenlerin görüşleri yansıtan ortak ifadeler aşağıda sunulmuştur:

“*Öğrenciler için mutsuzluk sebebidir (Ö₁).*”

“*Öğrencilerimin ev ödevini sevdiğini düşünmüyorum (Ö₈).*”

Öğrencilerin ev ödevine karşı “*olumlu duygular*”a sahip olduğunu söyleyen öğretmenlerin “*Kolay yapabilecekleri ödevler verdiğimden seerek yapıyorlar (Ö₂).*” ve “*...Onların hoşuna gidecek oyunlar vermeye çalışıyorum, bu yüzden mutlular (Ö₁₀).*” şeklindeki ifadeleri, bu öğrencilerin ev ödevlerine karşı olumlu duygulara sahip olduklarını göstermektedir.

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Sınıf öğretmenlerinin ev ödevi hakkındaki görüşlerini araştırmak amacıyla yürütülen bu çalışmada yapılandırılmış görüşme formundan elde edilen nitel verilerden oluşturulan bulgular alanyazın ile karşılaştırılmış ve aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır. Ulaşılan sonuçlar bağlamında sınıf öğretmenlerine çeşitli öneriler sunulmuştur.

Bu çalışmada sınıf öğretmenlerinin yarıdan fazlası, ev ödevlerini “Öğrenilenlerin kalıcılığını sağlamak” olarak tanımlamış ve “Öğrenilenlerin kalıcılığını sağlama” amacıyla ev ödevi verdiğini ifade etmiştir. Alanyazında ev ödevleri konusunda yapılan çalışmalar (Akin, 1998; Cooper, 2001; Van Voorhis, 2004; Hizmetçi ve İflazoğlu, 2006; Ersoy ve Anagün, 2009; Yılmaz, 2013; Duru ve Çöğmen, 2017; Baltaoğlu, Sucuoğlu ve Öztürk, 2017), ev ödevlerinin daha çok okulda öğrenilenleri pekiştirilmesi, tekrarı ve sonraki derslere hazırlık amacıyla verildiği bulgusunu destekler niteliktedir. Bu bağlamda sınıf öğretmenlerinin ev ödevleri tanımlarıyla ödev verme amaçlarının aynı doğrultuda olduğu ve alanyazındaki çalışmalarını desteklediği söylenebilir.

Araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin neredeyse tamamı çalışma kağıdı türünde tekrar ve pekiştirme amacıyla ev ödevi verdiğini ifade etmektedir. Alanyazında yapılan çalışmalar, öğretmenlerin daha çok alıştırmaya ya da çalışma kağıdı türünde ev ödevi verdiğini (Gürlevik, 2006; Özer ve Öcal, 2012; Akbaba ve Tüzemen, 2015) göstermektedir. Öğretmenlerin pekiştirme ve tekrar amacıyla vermiş olduğu ev ödevleri, öğrencilerin bilgi düzeyinde öğrenmelerini sağlayabilmekte; fakat araştırma, inceleme, sorgulama ve eleştirel düşünme gibi üst düzey düşünme becerilerini desteklemediği (Bedford, 2014; Rosario vd. 2015) bilinmekte; sürekli tekrar ve pekiştirme amacıyla verilen ev ödevleri, öğrencilerin ödevlerden sıkılmasına da neden olduğu (Rudman, 2014) ifade edilmektedir. Aynı zamanda bu araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerin yarıdan fazlası haftanın yedi günü öğrencilerine ev ödevi verdiğini ifade etmektedir. Yılmaz (2013) tarafından yapılan çalışma, sınıf öğretmenlerinin büyük çoğunluğunun, her gün ev ödevi verdiğini ve bu ödevlerin daha çok çalışma kağıdı türünde olduğunu göstermektedir. Bu durum ilkökul öğrencilerinin büyük bir bölümünün, her gün çalışma kağıdı türünde tekrar, pekiştirme amacıyla verilen ev ödevleri ile uğraşmakta olduğunu göstermektedir.

Bu araştırma bulguları sınıf öğretmenlerinin yarısının, ev ödevlerinin öğrencilerin akademik başarısını artırdığı görüşünde olduğunu göstermektedir. Alanyazında yapılan çalışmaların bir kısmı sınıf öğretmenlerinin, ev ödevi vermenin öğrencinin akademik başarısını artırdığı görüşüne sahip (Duban, 2016; Topcubaşı, Gökçedağ ve Gündüz, 2017) olduğunu göstermektedir. Alanyazındaki çalışmaların diğer bir kısmı; ilkökullün ilk yıllarında ev ödevlerinin öğrencilerin akademik başarısı üzerinde herhangi bir etkisinin olmadığını (Cooper vd., 1998; Kapıkıran ve Kıran, 1999; Cooper vd., 2006; Landry Cuerrier ve Migneault, 2009) ifade etmektedir. İlköğretimin üst kademe-lerinde öğrenim gören öğrencilerle yürütülen araştırmalar ise ev ödevlerinin, öğrenci

başarısını olumlu yönde etkilediğini (Tertemiz, 1991; Glazer ve Williams; 2001; Özben, 2006; Holly, 2009) göstermektedir. Yürütülen bu çalışmada katılımcıların yarısından fazlasının, ilköğretimin ilk üç yılında öğrenim gören öğrencilerin derslerine girdikleri bilinmektedir. Bu bağlamda araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin, ev ödevlerinin öğrencilerin akademik başarısını artırdığı yönündeki görüşünün, bu alanda yapılan araştırmalarla uyuşmadığı söylenebilir.

Bu araştırmada, katılımcıların yarısından fazlasının ev ödevlerini detaylı olarak kontrol etmekte olduğu, bir kısmının genel olarak kontrol ettiğini, diğer bir kısmının ise ara sıra kontrol ettiğini göstermektedir. Akbaba ve Tüzemen (2015) tarafından yapılan araştırma sonucuna göre öğretmenlerin yarısından fazlasının vermiş olduğu ev ödevlerini kontrol ettiğini ifade etmekle birlikte; ev ödevlerini kontrol etme yöntemlerinden en çok, tek tek kontrol etme, ikinci olarak yüzeysel kontrol etmenin kullanıldığı tespit edilmiştir. Yapıcı (1995) tarafından yapılan çalışmada, öğretmenlerin büyük çoğunluğunun vermiş olduğu ev ödevlerini kontrol ettikleri ifade edilmiştir. Bu bağlamda, sınıf öğretmenleri ile yürütülen bu çalışmanın, alanyazında ev ödevlerinin kontrol edilme yöntemlerini inceleyen önceki çalışmaları desteklediği söylenebilir.

Bu çalışmada sınıf öğretmenlerin yarısından fazlasının ev ödevlerini yapmayan öğrencilere olumsuz etkileri olabilecek, sınıfta yaptırma, eksi verme ve oyundan mahrum etme gibi geleneksel yöntemleri uyguladığı görülmektedir. Alanyazında yapılan çalışmalar öğretmenlerin, ev ödevi yapmayan öğrencilere ceza vermediklerini (Yapıcı, 1995) ya da nadiren ceza verdiklerini (Gürlevik, 2006) göstermektedir. Alanyazındaki bazı çalışmalar ise öğrencilerin ev ödevlerini ilgi duydukları için değil de ödül alma ya da cezadan kaçma nedenleriyle yapmakta olduğunu (Walker, Hoover Dempsey, Whetsel ve Green, 2004; Valle vd., 2015) ortaya koymaktadır. Yürütülen bu araştırmaya ait bulgular, ev ödevlerini yapmayan öğrencilere öğretmenlerin ceza vermediklerini ifade ettiği yönündeki alanyazın ile uyuşmadığı; fakat ev ödevi yapmayan öğrencilere ceza ve ödül yaptırımlarının kullanıldığını ifade eden çalışmaları desteklediği söylenebilir. Bu durum sınıf öğretmenlerinin ev ödevlerin öğrenciler tarafından yapılmamasına göre ödül ve ceza yöntemlerini kullanmakta olduklarını göstermektedir.

Bu araştırma bulguları sınıf öğretmenlerinin büyük çoğunluğu olumlu duygularla ev ödevi vermekte ve bu eylemi bir görev olarak görmekte olduğunu ifade etmektedir. Millî Eğitim Bakanlığı'nun 1989 yılında yaptığı değişiklikle ilkokulların 1, 2 ve 3. sınıflarında ev ödevleri kaldırılmış ve 4 ve 5. sınıflarda ise günlük bir saate indirilmiştir (Resmî Gazete, 23 Ekim 1989). Milli Eğitim Bakanlığı Okulöncesi ve İlköğretim Kurumları Yönetmeliğinde, ev ödevlerinin, sınıf öğretmenlerinin görevleri arasında bulunmadığı (Resmî Gazete, 26 Temmuz 2014) görülmektedir. Benzer şekilde Fransa'da 1956 senesinden beri öğretmenlerin ev ödevini kullanmamaları yasal metinlerde belirtilmekte; fakat ilköğretim düzeyinde öğretmenlerin büyük çoğunluğunun yasal metinleri dikkate almayarak ve düzenli bir şekilde ev ödevi vermeye devam ettiğini göstermektedir (Glasman, 2004). Aynı zamanda alanyazında yapılan çalışmalarda öğ-

retmenlerin çoğunun lisans öğrenimlerinde ev ödevleri ile ilgili herhangi bir eğitim almadıklarını belirtmiş (Baltaoğlu, Sucuoğlu ve Öztürk, 2017) oldukları görülmektedir. Bu doğrultuda ev ödevlerinin, gerek ulusal gerekse uluslararası düzeyde, sınıf öğretmenlerinin görevleri arasında yer almamasına ve lisans eğitimlerinde bulunmamasına rağmen öğrencilere verilmekte olduğu ve öğretmenlik görevi olarak algılandığını görülmektedir.

Araştırma bulguları, sınıf öğretmenlerinin yarısından fazlasının öğrencilerin ödevle ilişkin duygularının ödevin türüne göre değiştiğini söylemektedir. Kaplan (2006) tarafından yapılan çalışma, öğrencilerin ödevle ilişkin duygularının verilen ödevin türüne göre değişmekte olduğu ifade etmektedir. Duru ve Çoğmen (2017) tarafından yapılan çalışma, ilköğretim düzeyindeki öğrencilerin en çok proje, tasarım gibi ödevlerden hoşlandığını; yazı yazma ve okuma gibi ödevlerden hoşlanmadığını göstermektedir. Öğrencilerin, geleneksel ev ödevlerinin çoğunu ödül kazanma ve cezadan kurtulma gibi sebeplerden ötürü yapmış olduğu ifade edilmektedir (Walker vd., 2004; Valle vd., 2015). Xu ve Yuan (2003) tarafından yapılan çalışma, öğrenciler bazı ev ödevlerini ilgi çekici bulmalarına rağmen; çoğu ödevi sıkıcı ve gereksiz bulduklarını; ödevleri sadece bitirmek için yaptıklarını göstermektedir. Ev ödevleri, öğrencilerde ilgi ve merak uyandırmıyorsa herhangi bir yarar sağlamadığı; sıradan ödevlerinin, öğrencilere göre eğlenceli olmadığı ve genellikle bu tür ödevlerin yapılmadığı ifade edilmektedir (Özer ve Öcal, 2013). Bu durum öğrencilerin ilgi duydukları araştırma, inceleme, oyun vb. türdeki ödevlere karşı olumlu duygularla yaklaşırken; tekrar, çalışma kağıdı vd. türdeki ödevlere ise olumsuz duygularla yaklaştığını göstermektedir. Yürütülen bu çalışmada verilen ödev türüne göre öğrencilerin duygularının değiştiği fikrine sahip olan öğretmenlerin büyük çoğunluğunun (5/6) çocuk sahibi olduğu; ev ödevlerine karşı olumsuz duygulara sahip olduğunu düşünen öğretmenlerin (Ö₁, Ö₆, Ö₁₁) ise çocuk sahibi olmayan öğretmenler olduğu görülmektedir. Alanyazında öğretmenlerin çocuk sahibi olma durumlarına göre ev ödevlerine ilişkin görüşlerini inceleyen herhangi bir çalışmaya ulaşılamamıştır. Bu bağlamda sadece bu araştırma bulgularından hareketle, öğrencileri mutlu edecek ödevlerin çoğunu çocuk sahibi olan öğretmenlerin verdiği söylenebilir.

Bu çalışmaya ait bulgular, araştırma-inceleme ve oyun türünde ev ödevi veren sınıf öğretmenlerinin hepsinin (Ö₂, Ö₉, Ö₁₀, Ö₁₂) çocuk sahibi olduğu görülmektedir. Alanyazında, öğretmenlerin çocuk sahibi olma durumları ile verilen ev ödevi türlerini araştıran herhangi bir çalışma bulunmamaktadır. Bu bağlamda sadece bu araştırma bulgularından hareketle çocuk sahibi olan öğretmenlerin araştırma-inceleme ve oyun türünde ödevler verdiği, çocuk sahibi olmayan öğretmenlerin daha çok çalışma kağıdı türünde ödevler verdiği söylenebilir.

Sınıf Öğretmenlerinin Ev Ödevleri Hakkındaki Görüşlerinin İncelenmesi

Araştırmada elde edilen sonuçlar bağlamında, sınıf öğretmenlerinin;

- Vermiş oldukları ev ödevi miktarlarını azaltması,
- Ev ödevlerinin yapılmaması durumunda öğrencilere çağdaş yöntemlerle yaklaşması,
- Ev ödevine ilişkin görev algısının değiştirmesi,
- Öğrencilerin ilgi, ihtiyaç ve merakları doğrultusunda onları mutlu edecek türde ev ödevleri vermesi önerilmektedir.

Bu çalışma sınırlı sayıda ve daha çok kadından oluşan katılımcı ile yapılmıştır. Sınıf öğretmenlerin çocuk sahibi olma durumuna göre ev ödevleri hakkındaki düşüncelerinin, öğrenci ve veli görüşleri ile araştırılması, çocuk sahibi olan sınıf öğretmenlerin çocuklarının okula gitme, ödevle karşılaşma durumlarını dikkate alan, erkek ve kadın sınıf öğretmeni sayılarının eşit ve daha çok katılımcı ile yürütülen yeni çalışmaların yapılmasının alanyazına katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Kaynakça

- AKBABA, A., & TÜZEMEN, M. (2015). İlkokul 1, 2 ve 3. sınıflarda ödev vermenin pedagojik boyutunun ilgili öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmesi, *The Journal of Academic Social Science Studies Dergisi*, 32, 119-138.
- AKIN, Z. (1998). Ödevin Öğrenci Başarısına Etkisi, Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Denizli.
- BALTAOĞLU, M. G., SUCUOĞLU, H., & ÖZTÜRK, N. (2017). *Classroom Teachers' Opinions about Homeworks*, *Journal of Education and Future*, 11, 95-109.
- BARAN, B., SEVİNDİK, H., & KARADEMİR, Y. (2016). *6. sınıf bilişim teknolojileri ve yazılım dersinde verilen ev ödevinin öğrencilerin ders başarısına etkisinin incelenmesi*. 3. Uluslararası Eğitimde Yeni Yönelimler Konferansı, 26-29 Nisan 2016, 41-48.
- BAUMGARTNER, D., BRYAN, T., DONAHUE, M., & NELSON, C. (1993). *Thanks for asking: parent comments about homework, tests, and grades*, *Exceptionality*, 4(3), 177- 185.
- BEDFORD, P. D. (2014). *Teachers' Beliefs and Practices Regarding Homework: An Examination of the Cognitive Domain Embedded in Third Grade Mathematics Homework*. University of Wisconsin Milwaukee.
- BİNBAŞIOĞLU, C. (1994). *Okullarda Öğretim Sorunları*, Ankara: Eğit-Der Yayınları.
- BURSUCK, W. (1994). *Introduction to the special serious on homework*, *Journal of Learning Disabilities*, 27, 466-469.
- BÜYÜKTOKATLI, N. (2009). İlköğretimde ev ödevi uygulamalarına ilişkin öğretmen görüşlerinin incelenmesi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi. Konya.

- COOPER H. (2001). *The battle over homework: common ground for administrators, teachers and parents*, (3.baskı). Thousand Oaks, CA:Corwin Pres.
- COOPER, H., CIVEY, J., & PATALL, E. A. (2006). *Does homework improve academic achievement? A synthesis of research. 1987-2003*, Review of Educational Research, 76, 1-62.
- COOPER, H., LINDSAY, J. J., NYE, B., & GREATHOUSE, S. (1998). *Relationships among attitudes about homework, amount of homework assigned and completed, and student achievement*, Journal of Educational Psychology, 90, 70-83.
- ÇETİNKAYA, A. (1992). *Adana İli Merkez Ortaokullarında Ev Ödevlerine İlişkin Karşılaşılan Sorunlar*, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Adana.
- DUBAN, N. (2016). *Sınıf öğretmenlerinin ev ödevleri hakkındaki görüşleri*, International Journal Of Education Technology and Scientific Researches, 1, 55-67.
- DURU, S., & ÇÖĞMEN, S. (2017). İlkokul ve ortaokul öğrencileri ile velilerin ev ödevlerine yönelik görüşleri. İlköğretim Online, 16(1), 354-365.
- ERSOY, A., & ANAGÜN, Ş. S. (2009). *Sınıf öğretmenlerinin fen ve teknoloji dersi ödev sürecine ilişkin görüşleri*, Necatibey Eğitim Fakültesi Elektronik Fen ve Matematik Eğitimi Dergisi (EF-MED), 3(1), 58-79.
- GLASMAN, D. (2004). *Le travail des élèves pour école en hors de l'Ecole*, Rapport établi à la demande du Haut conseil de l'évaluation de l'école, Paris.
- GLAZER, T., & WILLIAMS, S. (2001). *Averting The Homework Crisis*. Educational Leadership. 58(7), 43-45.
- GU, L., & KRISTOFFERSSON, M. (2015). *Swedish lower secondary school teachers' perceptions and experiences regarding homework*, Universal Journal of Educational Research 3(4), 296-305.
- GÜRLEVİK, G. (2006). *Ortaöğretim Matematik Derslerinde Ev Ödevlerine Yönelik Öğretmen ve Öğrenci Görüşleri (Ankara İli Çankaya İlçesi Örneği)*, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü (Yüksek Lisans Tezi), Ankara.
- HALLAM, S. (2004). *Current Findings-Homework: The Evidence*, British Educational Research Association Research Intelligence, 89, 27-29.
- HİZMETÇİ, S., & İFLAZOĞLU, A. (2006). İlköğretim Birinci Kademe Sınıf Öğretmenlerinin Ev Ödevleri Hakkındaki Görüşlerine İlişkin Nitel Bir Çalışma Örneği, Ulusal Sınıf Öğretmenliği Kongresi, Ankara 2. 427-433.
- HOLLY I. O. R. (2009). *A Study of mathematics homework*. Doctoral Dissertation, University of Oregon, Eugene, Oregon.
- HOOVER DEMPSEY, K. V., BASSLER, O. C., & BUROW, R. (1995). *Parents' Reported Involvement In Students' Homework: Strategies And Practices*, Elementary School Journal, 95, 435-450.
- KAPIKIRAN, Ş., & KIRAN H. (1999). *Ev Ödevinin Öğrencinin Akademik Başarısına Etkisi*, Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fak.Dergisi 1999, Sayı:5.

Sınıf Öğretmenlerinin Ev Ödevleri Hakkındaki Görüşlerinin İncelenmesi

- KAPLAN, B. (2006). İlköğretim 6. Sınıf Yaşamımızı Yönlendiren Elektrik Ünitesinde Ev Ödevi Verilmesinin Öğrenci Başarısına ve Kavram Öğrenmeye Etkisi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü (Yüksek Lisans Tezi), İstanbul.
- KATZ, I., KAPLAN, A., & BUZUKASSHVILY, T. (2011). *The role of parents motivation in students autonomous motivation for doing homework*. Learning and Individual Differences, 21, 376-386.
- KEITH, T. Z., & KEITH, P.B. (2006). *Homework*. In G. G. Bear & K.M.Minke (Eds.), *Children's Needs III: Development, Prevention, and Intervention* (pp. 615–629). Washington, DC: National Association of School Psychologists.
- KHALID, Y. (2011). *Opinion: The Homework Debate Continues*, <http://beta.dawn.com/news/653196/opinion-the-homework-debate-continues> (Erişim: 12.05.2017).
- KRALOVAC, E., & BUELL, J. (2001). *End Homework Now*, Educational Leadership, 58 (7), 39-42.
- LANDRY CUERRIER, J., & MIGNEAULT, M. L. (2009). *L'école, la famille et les devoirs*, Vie pédagogique, Numéro 151, Mai, 2009, Québec.
- MACBETH, A. (2003). *Homework In Europe: A Discussion Paper Prepared For The European Parents' Association*, Unpublished Paper.
- MILES, M. B., & HUBERMAN, A. M. (1994). *An Expanded Sourcebook Qualitative Data Analysis. Second Edition*, California: Sage Publications, Inc.
- ÖZBEN, G. B. (2006). İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Fen Bilgisi Dersindeki Başarılarına Ev Ödevi Çalışmalarının Etkisi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü (Yüksek Lisans Tezi), Ankara.
- ÖZDAŞ, A., & ERGÜN, M. (1997). *Öğretim İlke ve Yöntemleri*, Kaya Matbaacılık. İstanbul.
- ÖZER, B., & ÖCAL, S. (2012). İlköğretim 4. ve 5. Sınıf Öğrencilerinin Ev Ödevlerine Yönelik Tutumlarının Değerlendirilmesi. Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi, 18 (2012) 1-16.
- ÖZER, B., & ÖCAL, S. (2013). *Sınıf öğretmenlerinin ev ödevlerine yönelik uygulamalarının ve görüşlerinin değerlendirilmesi*. Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi, 2(1), 133-149.
- PASCHAL, R. A., WEINSTEIN, T., & WALBERG, H. J. (1984). *The Effects Of Homework On Learning: A Quantitative Synthesis*, The Journal Of Educational Research, 78, 97-104.
- RESMİ GAZETE, 23 Ekim 1989.
- RESMİ GAZETE, 26 Temmuz 2014, Sayı : 29072.
- RINASHE, H. M. (1997). *Parental involvement in the education of children with special needs*, Zimbabwe Bulletin of Teach. Educ. 5(2):20-27.
- ROSÁRIO, P., NÚÑEZ, J. C., VALLEJO, G., CUNHA, J., NUNES, T., MOURÃO, R., ET AL. (2015). *Does homework design matter? The role of homework's purpose in student mathematics achievement*. Contemp. Educ. Psychol. 43, 10–24. doi: 10.1016/j.cedpsych.2015.08.001

- RUDMAN, N. P. C. (2014). *A review of homework literature as a precursor to practitioner-led doctoral research in a primary school*. Research in Education,91, 12-29.
- STROTHER, D. B. (1984). *Homework: Too much, just right, or not enough?*, Phi Delta Kappan, 28, 423-426.
- TERTEMİZ, I. N. (1991). Ödevin başarıya etkisi, Eğitim ve Bilim Dergisi. (81).33-45.
- TOPCUBAŞI, T., GÖKÇEDAĞ, O., & GÜNDÜZ, G. (2017). İlkokulda ev ödevlerinin verimliliği hakkında sınıf öğretmenlerinin görüşleri, 16. Uluslararası Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumu, 08-11 Mayıs 2017, 99-100, Lefke Avrupa Üniversitesi, Lefke, KKTC.
- TURANLI, A. S. (2007). *Gerçek bir ikilem: Ödev vermek ya da vermemek*, Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi, 1, 136-154.
- VALLE, A., PAN, I., NUNEZ, J.C., RODRÍGUEZ, S., ROSAİRO, P., & REGUEİRO, B. (2015). *Multiple goals and homework involvement in elementary school students*. The Spanish Journal of Psychology, 18(81), 1-11. doi: 10.1017/sjp.2015.88.
- VAN VOORHIS, F. L. (2004). *Reflecting on the homework ritual: Assignments and designs*, Theory into Practice, 43(3), 205-12.
- WALBERG, H. J., PASCHAL, R. A., & WEINSTEIN, T. (1985). Homework's powerful effects on learning, Educational Leadership, 42, 76-78.
- WALKER, J. M. T., HOOVER DEMPSEY, K. V., WHETSELM, D. R., & GREEN, C. L. (2004). Parental involvement in homework: A review of current research and its implications for teacher, afterschool program staff, and parent leaders. Cambridge, MA: Harvard Family Research Project. Retrieved April, 05, 2016, from <http://www.gse.harvard.edu/hfrp/projects/fine/resources/homework.html>.
- WOOLFOLK HOY, A. (2015). *Eğitim Psikolojisi*, İstanbul: Kaknüs Publications.
- XU, J., & YUAN, R. (2003). *Doing homework: Listening to students', parents', and teachers' voices in one urban middle school community*. School Community Journal, 13(2), 25-44.
- YAPICI, N. (1995). İlkokullarda öğretmen, öğrenci ve velilerin ev ödevi konusundaki görüşlerinin belirlenmesi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Yüksek Lisans Tezi), Ankara.
- YILDIRIM, A., & ŞİMŞEK, H. (2005). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. (5. Baskı), Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- YILMAZ, Ç. (2013). İlköğretim 4. ve 5. sınıflarda Türkçe ödev uygulamalarının öğrencilerin okul başarısına etkisinin öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmesi (Nitel bir araştırma), Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, Afyonkarahisar.